

Tentamen i 5B1118 Diskret Matematik 5p.
24 Maj, 2004

DEL A, 3p per uppgift.

- (1) (3p) Hitta alla positiva heltal m, n som uppfyller

$$15m + 30n = 45$$

Kan dela ekvationen med 5 och lösa

$$3m + 6n = 9$$

Det finns en positiv lösning $(m, n) = (1, 1)$.

- (2) (3p) Hur många arrangemang av bokstäverna i ordet MATEMATIK finns det? Hur många av dessa innehåller inte sekvensen "AA"?

Ordet matematik har två M, två A och två T. Antalet arrangemang är alltså

$$\binom{9}{2, 2, 2} = \frac{9!}{2 \cdot 2 \cdot 2} = \frac{362880}{8} = 45360$$

Antalet arrangemang som innehåller AA kan man bestämma genom att räkna antalet arrangemang av bokstäverna i MTEMTIK□, där □ = AA. Det är:

$$\binom{8}{2, 2} = \frac{8!}{2 \cdot 2} = \frac{40320}{4} = 10080$$

Arrangemang som innehåller inte AA är alltså $45360 - 10080 = 35280$

- (3) (3p) Låt $G = (V, E)$ vara en enkel graf. Bestäm $|V|$ om G har 12 kanter och varje nod har grad 4. Rita en geometrisk representation av G .

Enligt formulan

$$2|E| = \sum_{v \in V} \deg(v)$$

är $24 = |V| \cdot 4$ och därför $|V| = 6$.

(4) (3p) Betrakta funktionen:

$$f : \mathbb{Z}_+ \times \mathbb{Z}_+ \rightarrow \mathbb{Q}_+; \quad f(m, n) = \frac{m}{n}$$

(a) Är f surjektiv?

Varje positivt rationellt tal kan skrivas som $\frac{m}{n}$, där $m, n \in \mathbb{Z}_+$. Det visar att f är surjektiv.

(b) Är f bijektiv? Funktionen f är inte injektiv. Man har, till exempel att:

$$f(2, 4) = f(1, 2) = 1/2$$

Det visar att funktionen är INTE bijektiv.

(5) (3p) Givet ett RSA-system med krypteringsnyckel $n = 77$ och $e = 7$. Dekryptera meddelandet 3.

$n = 11 \cdot 7$, $m = 10 \cdot 6 = 60$. Vi ska hitta d så att $7d \equiv_{60} 1$. Eftersom $(60, 7)$ är relativt prima, Euklides algoritm ger

$$1 = 2 \cdot 60 - 17 \cdot 7 \equiv_{60} -17 \cdot 7$$

Det följer att $d = -17 \equiv_{60} 43$.

Meddelandet 3 dekrypteras som 3^{43} , mod 77.

$$3^4 = 81 \equiv_{77} 4 \quad 3^8 \equiv_{77} 16 \quad 3^{16} \equiv_{77} 256 \equiv_{77} 25 \quad 3^{32} \equiv_{77} 625 \equiv_{77} 9$$

svaret blir $3^{32} \cdot 3^8 \cdot 3^3 \equiv_{77} 38$

DEL B, 5p per uppgift.

(6) (5p) Betrakta den fullständiga bipartita grafen $K_{m,n}$.¹

(a) För vilka värden på m och n är $K_{m,n}$ en Eulergraf? Om $m = 0$ eller $n = 0$ då har $K_{m,n}$ isolerade noder och då är den inte sammanhängande. Om $m, n > 0$ är den fullständiga bipartita grafen $K_{m,n}$ en graf utan isolerade noder, så $K_{m,n}$ är en Eulergraf om och endast om den är sammanhängande och varje nod har jämn grad.

---

¹Grafen har $m + n$ noder, uppdelad i två mängder V_1, V_2 med m respektive n element, där kanter förbinder varje nod i V_1 med varje nod i V_2 , men inga kanter går mellan två noder i V_1 och inga mellan två noder i V_2

Låt w, v vara två noder i $K_{m,n}$. Om $v \in V_1, w \in V_2$ (eller viceversa) då finns det en kant mellan dem. Om $v, w \in V_1$ (eller $v, w \in V_2$) då kan man välja en nod $x \in V_2$ och kanter vxw för att gå från v till w . Det visar att $K_{m,n}$ är sammanhängande för varje m, n .

Varje nod i V_1 har grad $|V_2| = n$ och varje nod i V_2 har grad $|V_1| = m$.

Alltså är $K_{m,n}$ en Eulergraf om och endast om m och n är jämna.

- (b) Välj ett par m, n sådan att $K_{m,n}$ är en Eulergraf och rita en Eulerkrets.

Man kan välja till exempel $K_{2,2}$.

- (c) Finns det något par m, n sådan att $K_{m,n}$ inte är en Eulergraf, men har en Eulerväg?

$K_{m,n}$ har en Eulerväg om och endast om högst två noder har udda grader. Det följer att för varje udda positivt heltal n är $K_{2,n}$ inte en Eulergraf men har en Eulerväg

- (7) (5p) Visa att om $a, b \in \mathbb{Z}_n$ är inverterbara² då är ab och b^{-1} inverterbara. (b^{-1} betecknar multiplikativa inversen av b).

Låt $G = \{0 \neq a \in \mathbb{Z}_{32} \text{ sådan att } a \text{ är inverterbart}\}$. Är $(G, \cdot)$ en grupp? (multiplicationen $\cdot$ är multiplicationen modulo 32).

Ett element $a \in \mathbb{Z}_n$ är inverterbart om och endast om $\text{sgd}(a, n) = 1$, dvs a och n är relativt prima.

Antag att $a, b \in \mathbb{Z}_n$ är inverterbara, dvs $\text{sgd}(a, n) = 1$ och $\text{sgd}(b, n) = 1$. Låt $\text{sgd}(ab, n) = c = p_1 \cdot \dots \cdot p_k$, där p_i är primtal. Då gäller att p_i delar n och p_i delar ab för $i = 1 \dots k$. Det följer att p_i delar n och p_i delar minst en mellan a och b . Men det betyder att p_i delar $\text{sgd}(a, n) = 1$ eller p_i delar $\text{sgd}(b, n) = 1$ och då är $p_i = 1$. Det visar att ab är inverterbar.

Alternativt ska man visa att det finns en multiplikativa invers för ab , dvs ett element c sådan att $ac = ca = 1$. Låt a^{-1}, b^{-1} vara de multiplikativa inverserna av respektive a, b då är $b^{-1}a^{-1}$ den multiplikativa inversen till ab .

Det är klart att b är den multiplikativa inversen av b^{-1} .

$\text{sgd}(a, 32) = 1$ för varje udda heltal a . Det följer att

$$G = \{[1], [3], [5], [7], [9], [11], [13], [15], [17], [19], [21], [23], [25], [27], [29], [31]\}$$

Aftersom ab är inverterbart för varje $a, b \in \mathbb{Z}_{32}$ är multiplicationen slut på G . Den är associativ för att operationen är associativ på $\mathbb{Z}_{32}$. Identitetelementet är $[1]$. För varje element $a \in G$, i.e. för varje inverterbart element $a \in \mathbb{Z}_{32}$ är invertsens a^{-1} inverterbar och då $a^{-1} \in G$.

Det visar att $(G, \cdot)$ är en grupp.

---

²Med avseende på multiplicationen.

(8) (5p) Visa att grupperna $(\mathbb{Z}_4, +)$ och $(\mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2, +)$ är inte isomorfa.

$(\mathbb{Z}_4, +)$ är en cyklisk grupp av kardinalitet 4. Elementen $[1]$ har ordningen $ord([1]) = 4$. Om det finns en isomorfi ϕ mellan $(\mathbb{Z}_4, +)$ och $(\mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2, +)$ då måste $ord(\phi([1])) = 4$. Men det finns inget element i $(\mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2, +)$ med ordningen 4.

$$ord(1, 1) = ord(1, 0) = ord(0, 1) = 2$$

(9) (5p) Bestäm antalet permutationer $\sigma \in \mathbb{S}_5$ som uppfyller:

$$\sigma \neq id \text{ och } \sigma^2 = id.$$

En permutation $\sigma \neq id$ av 5 element kan ha en av följande typer:

$$[1, 1, 1, 2], [1, 1, 3], [1, 2, 2], [1, 4], [2, 3], [5]$$

Ordningen av en k -cykel är k så bara permutationer av typer

$$[1, 1, 1, 2], [1, 2, 2]$$

är så att $\sigma^2 = id$.

Antalet permutationer av typ $[1, 1, 1, 2]$ är lika med antalet 2-cyklar i $\mathbb{S}_5$, som är $\binom{5}{2} = 10$.

Antalet permutationer av typ $[1, 2, 2]$ är $\frac{1}{2} \binom{5}{2} \cdot 3 = 15$ (för varje val av en 2-cykel det finns tre olika sätt att välja ett element och en annan 2-cykel. Så där dubbelräknar man varje två-cykel så ska man dela med två).

Totalt finns det 25 stycken permutationer $\sigma \in \mathbb{S}_5$ som uppfyller:

$$\sigma \neq id \text{ och } \sigma^2 = id.$$